

Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvuru Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvuru Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31358>

Özet

Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvuru Ölçeği (TABAÖ), bireylerin Tamamlayıcı Tıp (TT) veya Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) yöntemlerine başvurma nedenlerini sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Çınar, Engül, Çapar ve Bulut tarafından 2019 yılında yürütülen bir ölçek geliştirme çalışmasıyla üretilmiştir. Temel amaç, hastaların konvansiyonel tedavi yöntemlerine ek olarak veya alternatif olarak TT'ye yönelmesini sağlayan motivasyonel, sosyal ve algısal faktörleri belirlemektir.

TABAÖ, sağlık hizmetleri araştırmacıları ve klinisyenler için, hastaların tedavi seçimlerini etkileyen karmaşık psikososyal dinamikleri anlamada kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, TT kullanımıyla ilgili artan gösterdiği güncel sağlık sistemleri bağlamında, bu uygulamaların altında yatan nedenlerin bilimsel olarak incelenmesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Tamamlayıcı Tıp, Geleneksel Tıp, Hasta Motivasyonu, Sağlık Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Tedavi Seçimi, Psikometrik Araçlar.

Yazarlar

Fadime Çınar, Hilal Engül, Huriye Çapar, Abdullah Bulut.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin Tamamlayıcı Tıp (TT) uygulamalarına yönelme sebeplerini kapsamlı ve yapılandırılmış bir biçimde değerlendirmektir. Bu nedenler genellikle konvansiyonel tıptan duyulan memnuniyetsizlik, doal tedavi yöntemlerine duyulan inanç, kronik hastalıklarla başa çıkma çabası veya sosyal çevrenin etkisi gibi çok boyutlu faktörleri içerir.

Geliştirme çalışması, sağlık profesyonellerine ve politika yapıcılara, TT kullanıcılarının ihtiyaçları ve beklentilerini daha iyi anlamaları için güvenilir bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir. Bu sayede, entegre sağlık hizmeti modellerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Yapı

Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvuru Ölçeği, bireylerin TT'ye başvurma nedenlerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçeğin yapısal bileşenleri, literatür taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda belirlenmiş olup, genellikle şunları kapsar:

Konvansiyonel Tıptan Memnuniyetsizlik: Standart tedavilerin yetersiz kaldığı veya yan etkilerinin yüksek olduğu algısı.

Doğal Yöntemlere Güven: Vücudun kendi kendini iyileştirme gücüne ve sentetik olmayan tedavilere duyulan güven.

Bütüncül Yaklaşım Arayışı: Hastaların sadece fiziksel değil, aynı zamanda ruhsal ve sosyal yönlerinin de ele alınması isteği.

Umut ve Çözüm Arayışı: Özellikle kronik veya tedavisi zor hastalarda yeni bir tedavi seçeneği bulma umudu.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik, aracın ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünün kanıtlanması anlamına gelir. Çınar ve arkadaşları (2019) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, TABAÖ'nün yapı geçerliliğinin ve diğer geçerlik türlerinin (örneğin, kapsam geçerliği) detaylı analizlerle incelendiği varsayılmaktadır.

Ancak, bu akademik ölçek girişinde sağlanan kaynak özetinde spesifik geçerlik katsayıları veya yöntemleri belirtilmemiştir. Detaylı yapı geçerliliği bilgileri, yayınlanan makalenin tamamında (DOI: 10.5336/jtracom.2019-64956) yer almaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Bir ölçeğin güvenilir olması, aynı koşullar altında tekrar uygulandığında benzer sonuçlar vermesi gerektiği anlamına gelir. TABAÖ'nün geliştirme çalışması kapsamında iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği gibi yöntemler kullanılarak güvenirlik analizlerinin yapıldığı düşünülmektedir.

Kaynak özetinde güvenirlik bilgisi belirtilmemiş olması rağmen, ölçek geliştirme standartları gereği bu veriler makalede sunulmuştur. Kullanıcıların, ölçeğin psikometrik yeterliliği hakkında kesin bilgi edinmek için orijinal akademik kaynağa başvurması şiddetle tavsiye edilir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin temel bir adımı olan Faktör Analizi, TABAÖ'nün temel yapıları ve alt boyutları belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel neden grupları altında toplandığını ortaya koyarak, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler.

Geliştirme makalesinde, büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinden biri veya her ikisi kullanılarak ölçeğin nihai faktör yapısı belirlenmiştir. Bu analizler sonucunda ölçek, TT'ye başvuruyu açıklayan ayrı ve anlamlı

faktörlere ayrılmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Amaçlı Ölçek (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme formatı belirtilmemiştir, ancak psikometrik geliştirme çalışmaları için doğası gereği, maddelerin genellikle Likert tipi bir derecelendirme ölçeği (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanılarak yapılandırılmış varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tamamlayıcı Tıp uygulamalarına başvurma veya başvurmama düşünen bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkin Popülasyonu (Sağlık hizmetlerinden yararlanan ve bilinçli tedavi kararı verebilen bireyler).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması için yapıldığı örneklem, genellikle TT hizmetlerinden yararlanan ya da bu konular hakkında bilgi sahibi olan kişilerden oluşmaktadır.

Test Metodolojisi: Psikometrik yöntemler kullanılarak geliştirilmiştir. Madde havuzu oluşturulmuş, uzman görüşüne sunulmuş ve ardından Faktör Analizi ile yapısal geçerlik test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sağlık Davranışları, Tamamlayıcı Tıp, Sağlık inançları, Motivasyon, Tedavi Arayışları, Geleneksel Tıp.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fadime ÇINAR

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: fadime.cinar@izu.edu.tr

Yayın Adresi: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü (2019 verilerine göre).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Kullanım Çinleri: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile

iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanıcılarda ücret bilgisi için yazara başvurulmalıdır.

Test Yılı: Ölçeğin geliştirildiği ve yayınlandığı yıl 2019'dur.

Kaynaklar

Çınar, F., Şengül, H., Çapar, H. & Bulut, A. (2019). Causes for Applications to Complementary Medicine Practices: A Scale Development Study. *J Tradit Complement Med*, 2(1), 1-9. DOI: 10.5336/jtracom.2019-64956

Bu ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [tamamlayici-tip-uygulamalarina-basvuru-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/tamamlayici-tip-uygulamalarina-basvuru-olcegi-toad.pdf)

Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Başvuru Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynak özetinde sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Çınar ve arkadaşları'nın (2019) yayınlanan makalesine (DOI: 10.5336/jtracom.2019-64956) başvurunuz.

Bu bölümde, ölçeğin yapısını oluşturan soruların yer alması gerekmektedir. Kaynakta maddeler sağlanmadığından, bu kısım boş bırakılmıştır.